

A

a.C. (avanti Cristo) p.n.e. (*dost.* przed Chrystusem)

abbreviato skrócony

a causa di qc z powodu czegoś

a cazzo di cane *wulg.* byle jaki, kiepski (*il cazzo* *wulg.* chuj)

accantonare qc odstawiać coś na bok

accentato akcentowany

accessibile a qn dostępny dla kogoś (*accedere* wchodzić/dostawać się gdzieś)

accogliere (pres. ind. io accolgo, tu accogli, lui/lei accoglie, noi accogliamo, voi accogliete, loro accolgono, p.pass. accolto) przyjmować, gościć

a comando na zawołanie

adagiato su qc oparty na czymś

addentrarsi in qc zagłębiać/zapuszczać się w coś

adeguare qc a qc dostosować coś do czegoś

a detta di qn czymś zdaniem

adibito per (fare) qc przygotowany, urządzony w jakimś celu/do czegoś

adirato rozżłoszczony (*l'ira* złość)

a dir poco *idiom.* delikatnie mówiąc, mało powiedziane

adorno di qc przyozdobiony czymś

AE (Agenzia delle Entrate) Urząd Skarbowy

a favore di qn/qc na rzecz/korzyść kogoś/czegoś

affacciato su qc wychodzący na coś, z widokiem na coś (*affacciarsi su qc* wychodzić na coś)

affascinato da qc zafascynowany czymś

afferrare chwycić, złapać

aggiungere (p.pass. aggiunto) qc a qc dodać coś do czegoś

aggiungersi (p.pass. aggiunto) a qn dołączyć do kogoś (*aggiungere* dodawać, dokładać)

aggiungersi a qc dokładać się do czegoś, sumować się z czymś

agrodolce słodkokwaśny

aiutare pomóc

alberato obsadzony drzewami

al contrario na odwrót

alimentare spożywczy

alla ricerca di qc w poszukiwaniu czegoś

alla scoperta di qc odkrywając coś

alle spalle di qc za czymś, za plecami czegoś (*la spalla* ramię)

allontanarsi da qc oddalać się od czegoś

allo scopo di fare qc w celu zrobienia czegoś

allo spiedo na rożnie

all'aperto na zewnątrz

all'apice di qc na szczycie czegoś, w kulminacyjnym punkcie czegoś

all'epoca w tamtych czasach

almeno przynajmniej

al momento na chwilę obecną

al plurale w liczbie mnogiej

al singolare w liczbie pojedynczej

a mano ręcznie

amato ukochany

ammazzare qn zamordować kogoś

ammirare podziwiać

ampio (pl. ampi) rozległy, obszerny

andare bene per qn pasować komuś

annunciare qc ogłosić coś

anteriore przedni

antitumorale przeciwrakowy

anziano starszy, w podeszłym wieku

a pochi passi da qc niedaleko czegoś (*dost.* kilka kroków od czegoś)

apparire (p.pass. apparso) pojawić się

appartenere (pres. ind. io appartengo, tu appartieni, lui/lei appartiene, noi apparteniamo, voi

appartenete, loro appartengono, ausiliare essere) a qn/qc należeć do kogoś/czegoś

applicarsi a qc znajdować zastosowanie w przypadku czegoś

apprendere (pass. rem. io appresi, tu apprendesti, lui/lei apprese, noi apprendemmo, voi apprendeste, loro appresero) qc dowiedzieć się o czymś

apprezzare doceniać

apprezzato ceniony, doceniany

approdare a (riva) dobijać (do brzegu)

approfittare di qc skorzystać z czegoś

approvato zatwierdzony

ardito śmiały, odważny

armonico (pl. m. armonici, pl. f. armoniche) harmonijny

arricchirsi (pres. ind. io mi arricchisco, tu ti arricchisci...) wzbogacić się

artificiale sztuczny

aspettarsi qc spodziewać się czegoś

assaggiare próbować

assaporare próbować, kosztować (*il sapore* smak)

assicurare zapewniać

associare qc a qc kojarzyć coś z czymś

attendere (p.pass. atteso) oczekiwać

autunnale jesienny

avanzare iść/posuwać się naprzód

avanzare un'ipotesi przedstawiać/wysnuwać teorię

avere (pass. rem. lui/lei ebbe) paura di qn/qc bać się kogoś/czegoś

avere a che fare con qn/qc mieć z kimś/czymś do czynienia

avvertire (pres. ind. io avverto, tu avverti ...) qn di qc ostrzec kogoś przed czymś

a «volo d'angelo» z lotu ptaka (*dost.* z lotu anioła)

B

ben aż

ben presto szybko, wkrótce

breve krótki

brillante błyszczący

britannico (pl. m. britannici, pl. f. britanniche) brytyjski

C

cancellare dalla faccia della terra
idiom. wymazać z powierzchni ziemi

cantautorale pieśniarski (il cantautore/la cantautrice pieśniarz/-rka)

catturare l'attenzione di qn
zdobyć (*dost.* pojąć/złapać) czyjąś uwagę

celebre słynny

cercare di fare qc starać się, próbować coś zrobić

Che strano! Ale dziwne!

chiedere (p.pass. chiesto) un favore a qn prosić kogoś o przystupę

chiedere la mano di qn poprosić o czyjąś rękę

cilindrico cylindryczny

circa około

circondare qc otaczać coś

circondato da qc otoczony czymś

coincidere (p.pass. coinciso) con qc zgadzać się z czymś, pasować do czegoś

collaborare con qn współpracować z kimś

colmo wypełniony po brzegi

colpire (pres. ind. io colpisco, tu colpisci...) uderzać

coltivare uprawiać

colui a cui (lit.) ten, do którego/któremu

commissionare qc a qn zlecić komuś wykonanie jakiegoś dzieła

complesso złożony

comporre (p.pass. composto)
komponować

composto da qc złożony/
składający się z czegoś

comprendere (p.pass. compreso)
zawierać, obejmować

compreso w tym, wliczając

comune zwykły

concorrente konkurencyjny

confermare qc potwierdzać coś

confessare wyznać

conosciuto da qn znajomy/znany komuś

conquistare qc/qn zdobyć kogoś/coś

conserviero konserwowy

contagiare zarażać

contenere (pres. ind. io contengo, tu contieni, lui/lei contiene, noi conteniamo, voi contenete, loro contengono) zawierać

contraffare (p. pass. contraffatto)
podrabiać

contribuire (pres. ind. io contribuisco, tu contribuischi...)
a qc/a fare qc przyczyniać się do czegoś/do robienia czegoś, mieć w coś swój wkład

controverso kontrowersyjny

convenire (pres. ind. io convengo, tu convieni, lui/lei conviene, noi conveniamo, voi convenite, loro convengono, p.pass. convenuto)
in/su qc być zgodnym w jakiejś kwestii

convogliare kierować, prowadzić (np. jakąś ciec)

coprire (p. pass. coperto) qc con qc
przykryć coś czymś

corrispondente odpowiadający

costellato da qc usiany czymś, pełen czegoś (jak niebo gwiazdami, *la stella* gwiazda)

costituire (pres. ind. io costituisco, tu costituischi...) **qc** stanowić coś, budować coś

costoso drogi

creare utworzyć, stworzyć

creare confusione wprowadzać (*dost.* tworzyć) zamieszanie

crocifiggere (p.pass. crocifisso)
ukrzyżować (*la croce* krzyż)

curativo leczniczy

curioso ciekawy

custodire (pres.ind. io custodisco, tu custodisci...) strzec, chronić

custodito chroniony, strzeżony

D

d.C. (dopo Cristo) n.e. (*dost.* po Chrystusie)

dal backstage zza kulis

dal vivo na żywo

dare la colpa a qn/qc zrzucać winę na kogoś/coś

dare origine a qc zapoczątkować coś, być źródłem czegoś

dare qc in gestione a qn powierzać komuś zarządzanie czymś, oddawać coś komuś w zarząd

databile a [+ indicazione temporale] datowany na jakiś okres

da terzi przez osoby trzecie

debuttare zadebiutować

decine di qc dziesiątki czegoś, kilkadziesiąt

deluso zawiedziony (*deludere* zawieść)

denso gęsty

derivare (ausiliare essere) da qc
pochodzić/wywodzić się od czegoś

destinato a qc przeznaczony na coś

determinato określony

detossinante o detossificante
detoksykujący, odtruwający (*la tossina* toksyna)

di bronzo z brązu

di fantasia fikcyjny

difendersi (p.pass. difeso) da qn/ qc bronić się przed kimś/czymś

difensivo obronny (*difendere* bronić)

diffidare di qn/qc nie ufać komuś/ czemuś

DIGOS (Divisione Investigazioni Generali e Operazioni Speciali) Oddział ds. Dochodzeń Ogólnych i Operacji Specjalnych

di interesse [+ agg.] ciekawy/wartościowy z jakiegoś punktu widzenia/pod jakimś względem

di lusso (inv.) luksusowy

dimenticato zapomniany

di origine [+aggettivo] jakiegoś pochodzenia

di pietra kamienny

direttamente bezpośrednio

di riferimento referencyjny, odniesienia

disonorare qn zhańbić/pohańbić kogoś

di spicco wyróżniający się

disseminare rozproszyć, rozsypać (*il seme* nasiono)

disteso su qc w pozycji leżącej na czymś

distuggere (p.pass. distrutto) zniszczyć

di transizione przejściowy

divenire (p.pass. divenuto, pass. rem. io divenni, tu divenisti, lui divenne...) qc stawać się czymś

diventare [+nome/aggettivo] stawać się kimś/czymś/jakimś

diversi/-e różni/różne

donare qc a qn podarować coś komuś

DOP (Denominazione di Origine Protetta) chroniona nazwa pochodzenia

dovere qc a qc zawdzięczać coś czemuś

druidico (pl.m. druidici, pl.f. druidiche) odnoszący się do druidów

durare trwać

d'oro złoty, ze złota

E

eccezionalmente wyjątkowo, niezwykle

ed. (edizioni) wydawnictwo

elenicare (pres. ind. tu elenchi, noi elenchiamo, fut. io elencherò, tu elencherai...) wymieniać

emulare naśladować kogoś, starać się komuś dorównać

enigmatico (pl.m. enigmatici, pl.f. enigmatiche) zagadkowy, enigmatyczny (*l'enigma* m. zagadka)

enorme ogromny

entrambi/entrambe obaj/obie

ergersi (p.pass. erto) wznosić się

esclamare wykrzykiwać

esibirsi (pres. ind. io mi esibisco, tu ti esibisci...) występować, produkować się

esistere (ausiliare essere) istnieć

esoterico (pl. m. esoterici, pl. f. esoteriche) ezoteryczny

essere attribuito a qn być komuś przypisywanym

essere capitano da qn być przez kogoś dowodzonym (*il capitano* kapitan)

essere di aspetto [+ aggettivo] wyglądać jakoś, mieć jakiś wygląd

essere dovuto a qc być wynikiem/zastugą czegoś

essere noto per qc być z czegoś znanym

essere salvo/-a/-i/-e być bezpiecznym/uratowanym

essere tradito da qn zostać przez kogoś zdradzonym

essiccato suszony

esteso rozległy

etrusco (pl. m. etruschi, pl. f. etrusche) etruski

è tutto un programma *idiom.* mówi sam za siebie

F

falso fałszywy

famoso sławny, słynny

far cadere qc rzucić coś, upuścić coś

far divertire qn zabawiać kogoś, dostarczać komuś rozrywki

fare (irreg.) bene a qc dobrze na coś działać

fare (pass. rem. lui/lei fece) tingere (p.pass. tinto) qc di [+ colore] zabarwić coś na jakiś kolor

fare a meno di qc obyć się bez czegoś

fare da sfondo a qc stanowić dla czegoś tło

fare male alla salute szkodzić zdrowiu

fare riferimento a qc odnosić się do czegoś

far parte di qc wchodzić w skład czegoś

far risalire qc a [+indicazione di tempo] datować coś na jakiś okres

farsi trovare dać się znaleźć

far soffrire qn sprawić komuś cierpienie (*dosł.* spowodować, aby cierpiał)

far uccidere qn zlecić czyjeś zabójstwo, kazać komuś kogoś zabić

fastoso okazały, wykwintny

fermati! zatrzymaj się! stop!

fidarsi di qn ufać komuś

fino a do

firmare podpisać

fondamentale zasadniczy

fondare zakładać

formare utworzyć

fosco (pl. m. foschi, pl. f. fosche) ciemny, ponury

fresco (pl. m. freschi, pl. f. fresche) świeży

fruibile dostępny

fuggire (pres. ind. io fuggo, tu fuggi..., ausiliare essere) uciekać

fungere da qc pełnić funkcję czegoś

funzionario działacz

G

giustificare usprawiedliwiać, tłumaczyć

gli auricolari (pl., sing. l'auricolare) słuchawki

gli interni (pl., sing. l'interno) wnętrza

godere di qc cieszyć się czymś

grazie a qc dzięki czemuś

gusto-olfattivo smakowo-zapachowy

gustoso smaczny

H

home-made (inv.) domowej roboty

I

i (mass) media (pl.) środki masowego przekazu, (mass) media

ideato da qn wymyślony przez kogoś

i frutti di bosco owoce leśne

il/la batterista (f/m, pl. m. i batteristi, pl. f. le batteriste) perkusista/-ka

il/la chitarrista (f/m, pl. m. i chitarristi, pl. f. le chitarriste) gitarzysta/-ka

il/la collezionista (pl. m. i collezionisti, pl. f. le collezioniste) kolekcjoner/-ka

il/la coprotagonista (m/f) współbohater/-ka

il/la discendente (m/f) potomek/-kini

il/la nobile (m/f) arystokrata/-ka

il/la parente (m/f) krewny/-a

il/la protagonista (m/f, pl. m. i protagonisti, pl. f. le protagoniste) bohater/-ka, główna postać

il/la regista (m/f) reżyser/-ka

il bacino di San Marco basen św. Marka, zbiornik wodny Laguny Weneckiej położony przed placem św. Marka

il bancone kontuar

il bar manager manager baru

il basilico bazylika

il Bel Paese *idiom.* Włochy (*dost.* piękny kraj)

il bicchiere kieliszek, szklanka

il biglietto da visita (pl. i biglietti da visita) wizytówka

il bisnonno (f. la bisnonna) pradziadek/prababcia

il bosco (pl. i boschi) las, lasek

il braccio (pl. le braccia) ramię, ręka

il bresciano okolice miasta Brescia

il brivido dreszcz

il cagnolino piesek

il calice kielich

il canale irriguo kanał nawadniający

il capoluogo (pl. i capoluoghi) stolica (regionu)

il cappotto płaszcz

il caso przypadek

il castello zamek

il cemento armato żelbet, cement zbrojony

il centinaio (pl. le centinaia) setka, około stu

il cibo jedzenie, żywność

il cimitero cmentarz

il Cinquecento XVI wiek

il cittadino (f.) la cittadina obywatel/-ka

il cocktail (pl. i cocktail) koktajl, drink

il cognato (f.) la cognata szwagier/-ka

il colonnato kolumnada (*la colonna* kolumna)

il coltivatore (f. la coltivatrice) rolnik zajmujący się uprawą

il complesso termale kompleks termalny

il composto organico związek organiczny

il comune gmina

il confine granica

il consorzio konsorcjum

il consumatore (f. la consumatrice) konsument/-ka

il contatto spiritico (pl. m. spiritici, pl. f. spiritiche) kontakt spirytystyczny (z duchami)

il conte (f. la contessa) hrabia/hrabina

il coordinatore (f. la coordinatrice) koordynator/-ka

il cuore serce

il cuscino poduszka

il database *ang.* baza danych

il demanio pubblico zbiór nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa (*pubblico* publiczny, *też:* państwowy)

il demonio (pl. i demoni) diabeł

il dettaglio (pl. dettagli) szczegół, detal

il diavolo diabeł

il dibattito dyskusja, debata

il diniego odmowa

il disonore hańba

il divertimento zabawa, rozrywka

il divo, la diva gwiazda, diva

il duello pojedynek

il fango (pl. i fanghi) błoto

il fascino czar, urok

il femminile rodzaj żeński

il fenomeno zjawisko

il ferito ranny

il fiore all'occhiello *idiom.* chluba, powód do dumy (*dost.* kwiat w butonierce)

il fiore d'arancio kwiat drzewa pomarańczowego
il fiume rzeka
il frequentatore (f. la frequentatrice) stały gość, bywalec/-czyni
il frontone fronton
il frutto owoc
il futuro przyszłość
il genere gatunek, rodzaj
il ghiacciaio lodowiec
il ghiaccio (pl. i ghiacci) lód
il giardino ogród
il gioiello tu *przen.*: peretka, też: klejnot, biżuteria (w liczbie mnogiej – i gioielli)
il granaio (pl. i granai) spichlerz
il guadagno zarobek
il guerriero wojownik (*la guerra* wojna)
il lardo słonina
illegalmemente nielegalnie
il legame con qc związek z czymś
il lettore (f. la lettrice) czytelnik/-czka
il licenziamento zwolnienie z pracy (*licenziare* zwalniać)
il licopene likopen
il limone cytryna
il liquore likier
il luogo (pl. i luoghi) miejsce
il lupo wilk
il magazzino del grano spichlerz
il mago czarodziej, czarnoksiężnik
il marchio (pl. i marchi) marka
il marciume zgnilizna (*marcio* zgniły)
il medesimo ten sam
il Mediterraneo Morze Śródziemne
il merletto koronka
il merluzzo dorsz
il millennio (pl. i millenni) tysiąclecie

il minore di 18 anni osoba niepełnoletnia
il monastero klasztor
il mondo świat
il mondo dello spettacolo świat show-biznesu
il mosaico (pl. i mosaici) mozaika
il mulino młyn
il Novecento XX w.
il numero ordinale liczebnik porządkowy
il numero principale liczebnik główny
il paese małe miasteczko, wieś
il palato podniebienie
il palcoscenico (pl. i palcoscenici) scena
il parallelepipedo prostopadłościan (*parallelo* równoległy)
il passato przeszłość
il passo krok
il Patrimonio dell'Umanità dziedzictwo ludzkości
il pentacolo pentakl
il percorso trasa
il pericolo niebezpieczeństwo
il periodo okres
il personaggio (pl. i personaggi) postać, osobistość, znana osoba
il petalo płatek
il pettirosso rudzik
il piano piętro
il pianto płacz (*piangere* płakać)
il pinolo orzeszek piniowy
il plurale liczba mnoga
il podio (pl. i podi) podium
il popolo lud
il portafoglio/il portafogli (pl. i portafogli) portfel
il porticato podcienia
il portico portyk
il portone drzwi wejściowe do budynku

il prestigiatore (f. la prestigiatrice) magik
il prestito da una lingua zapożyczenie z jakiegoś języka
il prezzo cena
il prodotto produkt (*produrre* produkować)
il produttore cinematografico (f. la produttrice cinematografica) producent/-ka filmowy/-a
il proibizionismo prohibicja
il pronaio pronaos
il proprietario (f. la proprietaria) właściciel/-ka
il pubblico publiczność
il quadro d'autore (pl. i quadri d'autore) obraz autorski
il quartiere residenziale dzielnica mieszkalna
il racconto opowiadanie
il re (f. la regina) król/królowa
il regno królestwo
il restauro remont, renowacja
il retaggio spuścizna
il ricovero hospitalizacja
il riepilogo (pl. i riepiloghi) streszczenie
il ritratto portret (*ritrarre* portretować)
il ritrovamento odnalezienie
il romanzo powieść
il rondò (pl. i rondò) rondo
il roof top przestrzeń na dachu budynku
il rosso veneziano czerwień wenecka
il ruscello strumyk
il sacerdote (f. la sacerdotessa) kapłan/-ka
il salto skok
il salvadanaio skarbonka
il sangue krew
il santo patrono święty patron
il santuario (pl. i santuari) sanktuarium

il sapore smak
il secolo wiek (stulecie)
il segno ślad, oznaka
il segreto sekret, tajemnica
il Seicento XVII w.
il seminterrato piwnica
il sensitivo (f. la sensitiva) medium
il senso di colpa wyrzuty sumienia, poczucie winy
il senso ironico poczucie ironii/humoru
il sentiero ścieżka
il serpente wąż
il sestiere dzielnica Wenecji (jedna z sześciu)
il Settecento XVIII w.
il sistema (pl. i sistemi) system
il sito internet strona internetowa
il soggiorno pobyt
il solco (pl. i solchi) wyżłobienie
il sollievo ulga
il sottotetto sufit, poddasze (il tetto dach)
il suffisso przyrostek
il sugo sos
il tavolino stolik (w barze)
il tentativo próba
il testo letterario tekst literacki
il toccasana (pl. i toccasana) panaceum, antidotum
il tordo drozd
il toro byk
il tour di qc wycieczka/spacer po czymś
il tradimento zdrada (tradire zdradzać)
il traduttore (f. la traduttrice) tłumacz/-ka
il triangolo trójkąt
il triclinio triclinium (sala biesiadna ze stołem i sofami w rzymskim domu, też: o samej sofie)
il tumore rak
il valore wartość

il vantaggio (pl. i vantaggi) korzyść, plus
il velluto aksamit
il viale aleja
il vicequestore zastępca questore (questore funkcjonariusz państwowy podlegający pod Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, zarządzający pracą policji w danej prowincji)
il video film, filmik
il vigneto winnica
il visitatore (f. la visitatrice) zwiedzający/-a
il volontario (f. la volontaria) wolontariusz/-ka
immenso ogromny
immortalare qc uwiecznić coś (immortale nieśmiertelny)
impagabile bezcenny
impegnato in qc zajęty czymś
imperdibile obowiązkowy, must have (dosł. nie do stracenia, perdere tracić)
imperversare szaleć (o wojnie, żywiole itp.)
impiccarsi (pres. ind. tu ti impicchi, noi ci impicchiamo) a qc powiesić się na czymś
imponente potężny, imponujący
imprigionare qn uwięzić kogoś (la prigione więzienie)
improvvisarsi qn bawić się w kogoś, wejść spontanicznie w czyjąś rolę
inaspettato nieoczekiwany
in attesa di qc w oczekiwaniu na coś (attendere oczekiwać)
in chiave [+aggettivo] w jakieś konwencji
includere (p.pass. incluso) zawierać, obejmować
inconfondibile charakterystyczny, niemożliwy do pomylenia z innym
in corso w toku
incredibile niewiarygodny
incrociare krzyżować (la croce krzyż)

incuriosito zaciekawiony
incutere paura/terrore in qn wzbudzać strach w kimś
indicare qc wskazywać na coś
indubbiamente niewątpliwie, bez wątplenia (il dubbio wątpliwość)
indubbio (pl. indubbi) niewątpliwy
infastidire przeszkadzać, być denerwującym
infinito nieskończony
infuriarsi rozzłościć się
ingallito poźółkły
in maniera [+aggettivo] w jakiś sposób
in mezzo a qc pośród/wśród czegoś
in perfette condizioni w doskonałym stanie
in pietra kamienny
INPS (Istituto Nazionale della Previdenza Sociale) Państwowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych
in qualità di qn/qc jako, w roli
in questo modo w ten sposób
intagliato rzeźbiony
internazionale międzynarodowy
interno wewnętrzny
intero cały
interrompere (p.pass. interrotto) przerywać
inteso come rozumiany jako (intendere rozumieć)
intorno wokół
intorno a/al/alle [+mese/anno/ora] około jakiegoś miesiąca/roku/godziny
intrattenersi con gli ospiti zabawiać gości
intrecciato splątany
intuire (pres. ind. io intuisco, tu intuisi...) domyślać się, przeczuwać
in un altro senso w innym znaczeniu
in un secondo momento później, w późniejszym czasie

i resti (pl.) szczątki, pozostałości

irregolare nieregularny

i social (pl.) *ang.* media społecznościowe

isolato odizolowany

i sottotitoli (pl.) napisy

i tè (pl. i tè) alla menta herbata miętowa

L

l'arte (f.) sztuka

l'ibridazione (f.) hybrydyzacja, krzyżowanie

l'inondazione (f.) powódź, zalanie

l'ipertensione (f.) nadciśnienie

la balena wieloryb

la band (pl. le band) kapela, zespół muzyczny

la barriera linguistica (pl. le barriere linguistiche) bariera językowa

la battaglia bitwa

la battuta dowcipna kwestia/riposta, żart

la bibita napój

la bruttura brzydota

la buttana (volg., dialetto sciliano) dziwka, prostytutka

la calle typowa wąska ulica w Wenecji

la campagna militare kampania wojskowa

la campana dzwon

la canzone piosenka

la carta papier

la carta vincente *idiom.* karta przetargowa

la celebrità (pl. le celebrità) celebryta

la cellula komórka

la cerchia (pl. le cerchie) krąg

la chiaroveggenza jasnowidztwo

la ciliegia marasca (pl. le ciliegie marasche) marasca (odmiana

wiśni, łacińska nazwa: *prunus cerasus* var. *Marasca*)

la cima szczyt, wierzchołek

la cinepresa kamera filmowa

la coincidenza zbieg okoliczności

la collaborazione con qn współpraca z kimś (*collaborare* współpracować)

la collina wzgórze

la colonna kolumna

la comedy *ang.* serial komediowy

la comparsa pojawianie się (*comparire* pojawiać się)

la coppa puchar

la coppia para

la crescita wzrost

la denuncia di scomparsa di qn zgłoszenie o zaginięciu osoby (*scomparire* zniknąć)

la ditta firma

la diversity *ang.* różnorodność

la drink list karta drinków

la facciata fasada

la falsa identità (pl. le false identità) fałszywa tożsamość

la fama sława

la fiaba baśń

la figa/fica (pl. le fighe/fiche) *wulg.* dupa, laska; *wulg.* srom, cipa

la finzione fikcja (*fingere* udawać)

la foglia liść

la fonte źródło

la forza szubienica

la forza moc, siła

la fuga ucieczka

la gelosia zazdrość

la gente ludzie

la grotta grotta, jaskinia

la guancia (pl. le guance) policzek

lagunare odnoszący się do laguny

la lagna lament

la lavorazione obróbka

la lettera maiuscola duża litera

la località (pl. le località) miejscowość

la loggia (pl. le logge) loggia

la lunghezza długość

la maestria sztuka

la maggioranza większość

la malattia choroba

la maturazione dojrzewanie

la meta cel (podróży)

la metafora przenośnia, metafora

la mixology miksologia (sztuka komponowania koktajli)

la Mostra del Cinema di Venezia (Mostra internazionale d'arte cinematografica) Międzynarodowy Festiwal Filmowy w Wenecji

la nascita narodziny

la nave statek

la necropoli (pl. le necropoli) nekropolia

la notizia wiadomość, informacja

la notorietà bycie znanym, sława

la parete ściana

la paternità ojcostwo

la peculiarità (pl. le peculiarità) charakterystyka, właściwość, osobliwość, szczególna cecha

la pelatura obieranie (ze skórki)

la pentola garnek

la pianta roślina

la piattaforma di streaming platforma streamingowa

la piattaforma social (pl. le piattaforme social) platforma społecznościowa

la pietanza potrawa

la pietra miliare kamień milowy

la polpa mięsz

la preghiera modlitwa

la prelibatezza smakołyk

la presenza obecność (*presente* obecny)

la prevenzione zapobieganie

la prole potomstwo

la pummarola (dialekto napoletano) pomidor, sos pomidorowy

la raccolta zbiór (**raccogliere** zbierać)

la raffigurazione przedstawienie, zobrazowanie

la rassegna przegląd

la ricchezza bogactwo

la richiesta prośba, żądanie

la riva brzeg

la roccia (pl. rocce) skała

la Sacra Sindone Całun Turyński

la salute zdrowie

la salvia szalwia

la sardina sardynka

la scalinata duże, reprezentacyjne schody

la scelta wybór (**scegliere** wybierać)

la scoperta odkrycie (**scoprire** odkrywać)

la selvaggina dziczyzna

la Serenissima (la Serenissima Repubblica di Venezia) Republika Wenecka, Rzeczpospolita Wenecka, Najjaśniejsza Republika Wenecka

la sigla skrót

la somiglianza a qn podobieństwo do kogoś

la specie (pl. le specie) gatunek

la spiaggia (pl. le spiagge) plaża

la stampa prasa

la stanza pokój

la statua votiva statua wotywna

la stoffa tkanina, materiał

la strage masowe morderstwo, masakra

la strofa zwrotka

la tappa faza, etap

la tavolozza da pittore paleta malarska

la terminazione końcówka

la testa głowa

la testimonianza świadectwo

la torre wieża

la traccia (pl. le tracce) ślad

la triade triada

la truffa oszustwo

la varietà (pl. le varietà) odmiana

la vasca (pl. le vasche) wanna

la verbena werbena

la vetrata witraż

la vista widok

la vita ordinaria zwyczajne życie

la vittima di qc ofiara czegoś

la vocale samogłoska

la voce głos

la volta a botte sklepienie kolebkowe/beczkowe (**la botte** beczka)

le false rovine (pl.) sztuczne ruiny

legato a qc związany z czymś

legendario legendarny

le quinte (pl.) kulisy

letteralmente dosłownie

liberty ang. secesyjny

ligno drewniany

lo chef (pl. gli chef) kucharz, szef kuchni

lo scalone monumentalne schody wewnętrzne

lo scavo archeologico (pl. archeologici) wykopalisko archeologiczne

lo sceneggiatore (f. la sceneggiatrice) scenarzysta/-ka

lo scienziato (f. la scienziata) naukowiec

lo sciroppo syrop

lo scrittore (f. la scrittrice) pisarz/-rka

lo specchio (pl. gli specchi) lustro

lo spettatore (f. la spettatrice) widz

lo stemma herb

lo stesso/la stessa ten sam/ta sama

lo stomaco (pl. gli stomaci) żołądek

lo stregone czarownik

lungo qc wzdłuż czegoś

lussuoso luksusowy

l'abbinamento zastawienie

l'abuso nadużycie

l'acqua tonica tonik

l'acquisto zakup, nabycie

l'agenzia investigativa biuro detektywistyczne

l'aggettivo przymiotnik

l'albergo (pl. gli alberghi) hotel

l'alcolico (pl. gli alcolici) napój alkoholowy, alkohol

l'allodola skowronek

l'amante (m/f) kochanek/-ka

l'anima dusza

l'antiossidante (m.) przeciwutleniacz

l'apparato digerente układ trawienny

l'appassionato (f. l'appassionata) fan/-ka, pasjonat/-ka

l'apprendista (m/f, pl. m. gli apprendisti, pl. f. le apprendiste) uczeń, czeladnik

l'arancina typowa sycylijska smażona kulka ryżowa

l'arbusto krzew

l'area (pl. le aree) obszar

l'arte (f.) sztuka

l'articolo rodzajnik

l'aspetto wygląd

l'atrio atrium, wejście

l'atto costitutivo akt założycielski

l'attore (f. l'attrice) aktor/-ka

l'attualità (pl. le attualità) aktualności

l'avvenimento wydarzenie

l'azienda firma, przedsiębiorstwo

l'azienda agricola przedsiębiorstwo rolne

l'edificio (pl. gli edifici) budynek

l'epigrafe (f.) inskrypcja
l'esaurimento nervoso załamanie nerwowe
l'esecuzione (f.) wykonanie
l'esempio (pl. gli esempi) przykład
l'esemplare (m.) egzemplarz
l'esistenza istnienie
l'esperienza doświadczenie
l'esterno zewnętrzna strona czegoś; to, co znajduje się na zewnątrz
l'estremità (pl. le estremità) skraj, koniec
l'ettaro hektar
l'evento wydarzenie
l'evocazione maligna przywoływanie złych mocy
l'ictus (pl. gli ictus) udar
l'identità (le identità) tożsamość
l'illusionista (m/f, pl. m. gli illusionisti, pl.f. le illusioniste) iluzjonista/-ka
l'immersione (f.) zanurzenie (immergere zanurzać)
l'importanza waga, znaczenie
l'incapacità di fare qc niezdolność do zrobienia czegoś
l'industria przemysł
l'infarto zawał
l'inferno piekło
l'influencer (m/f) ang. influencer/-ka
l'infuso napar
l'ingrediente (m.) składnik
l'inizio di qc początek czegoś
l'insieme (m.) całość, zbiór
l'invecchiamento starzenie się
l'investigatore (f. l'investigatrice) detektyw
l'ipotesi (f., pl. le ipotesi) hipoteza
l'isola wyspa
l'itinerario (pl. gli itinerari) szlak, trasa
l'obiettivo cel

l'oggetto przedmiot, obiekt
l'olfatto węch
l'olivo drzewo oliwne
l'omicidio (pl. gli omicidi) zabójstwo
l'ornamento ozdoba, dekoracja
l'oro złoto
l'ortaggio (pl. gli ortaggi) warzywo
l'ospitalità gościnność
l'ospite (m/f) gość
l'osso (pl. le ossa) kości
l'ostello hostel
l'Ottocento XIX w.
l'uccisione zabicie (uccidere zabijać)
l'umanità ludzkość
l'utente (m/f) użytkownik/-czka
l'uvetta rodzynki

M

maestoso majestatyczny
maldestro nieudacznym, niezdarnym
mancare (ausiliare essere, fut. io mancherò, tu mancherai ...) zabraknąć
mantenere (pres. ind. io mantengo, tu mantieni, lui/lei mantiene, noi manteniamo, voi mantenete, loro mantengono, p.pass. mantenuto) utrzymywać
manuale ręczny
maschile męski
massonico (pl. m. massonici, pl. f. massoniche) masoński
maturo dojrzały
mediatico medialny
menzionare wspomnieć, wymienić
mercenario najemny
mettere (p.pass. messo) qc in dubbio kwestionować, podważać coś (il dubbio wątpliwość)
mettersi (p.pass. messo) a fare qc zacząć coś robić
minaccioso groźny

mirabile godny podziwu
mirabile wzbudzający podziw
misterioso tajemniczy
moderno nowoczesny
modesto skromny
mondiale światowy
moribondo konający
mostrare pokazywać
muto niemy

N

nascondere (p.pass. nascosto) ukryty
negare qc a qn odmówić czegoś komuś
nei pressi di qc w pobliżu czegoś
nel corso dei secoli na przestrzeni wieków
nel corso di qc w trakcie/podczas czegoś
nel fondo del cuore idiom. w głębi serca
neogotico (pl. m. neogotici, pl. f. neogotiche) neogotycki
non farcela più (verbo pronominale, pres. ind. io non ce la faccio più, tu non ce la fai più, lui/lei non ce la fa più, noi non ce la facciamo più, voi non ce la fate più, loro non ce la fanno più) nie dawać już rady, nie móc już czegoś znieść
nonostante pomimo
non vederci (pass. rem. lui/lei vide) più per la rabbia idiom. być zaślepionym złością, szaleć ze złości
non è detto nie jest powiedziane
noto come znany jako
notturmo nocny
numerosissimi bardzo liczne, niezliczone

O

occidentale zachodni

occupare qc zajmować coś

olfattivo węchowy

oltre oprócz

oltre ponad

oltre a [+ verbo all'infinito] poza tym, że...

oltreoceano za oceanem

oppure albo

ordinario zwykły, zwyczajny

organolettico (pl. m. organolettici, pl. f. organolettiche) organoleptyczny

oscuro ciemny, mroczny

ospitare gościć

ottenuto da qc uzyskany z czegoś

ottimo świetny, doskonały

P

p.es. (per esempio) na przykład

pacificamente pokojowo (la pace pokój)

paesaggistico krajobrazowy (il paesaggio krajobraz)

pagano pogański

paragonabile porównywalny (paragonare porównywać)

paragonabile a qc porównywalny z czymś

partecipare a qc uczestniczyć w czymś

partenopeo neapolitański

particolare szczególny

passo passo *idiom.* krok po kroku

per caso przypadkiem

percepire (pres. ind. io percepisco, tu percepisci...) odbierać, postrzegać

percorrere (p.pass. percorso) qc przemierzać coś

perdonare qc a qn wybaczyć coś komuś

per eccellenza par excellence, w pełnym tego słowa znaczeniu

per lo più głównie, w głównej mierze

permettere (p.pass. permesso) a qn di fare qc pozwalać komuś na zrobienie czegoś

per motivi [+ agg.] z jakichś przyczyn

persino nawet

per terra na ziemię/podłogę

per via di qc ze względu na coś, z powodu czegoś

pesante ciężki

piangere płakać

piemontese odnoszący się lub pochodzący z regionu Piemont (it. Piemonte)

pluriennale wieloletni

porre (pres. ind. io pongo, tu poni, lui/lei pone, noi poniamo, voi ponete, loro pongono, p.pass. posto) attenzione a qc zwracać na coś uwagę

portare qn da qualche parte zawieźć/zaprowadzić/zabrać kogoś w jakieś miejsce

possedere posiadać

precedente poprzedni

pregare a qn modlić się do kogoś

premere wciskać, naciskać

prendere (p.pass. preso) qn/qc di mira brać kogoś/coś na celownik

prendere spunto da qc zainspirować się czymś

prendersi (pass. rem. lui/lei si prese) qc wziąć/zabrać sobie coś

prendersi cura di qn/qc opiekować się kimś/czymś (la cura opieka)

preservare zachować, konserwować

preservato zachowany

presunto domniemany

prevalentemente głównie, w przeważającej mierze

prevenire zapobiegać

prezioso cenny

principalmente głównie

privo di qc pozbawiony czegoś

proporre (pres. ind. io propongo, tu proponi, lui propone, noi proponiamo, voi proponete, loro propongono, imperf. io proponevo, tu proponevi ..., fut. io proporrò, tu proporrà..., p.pass. proposto) qc a qn proponować coś komuś

proseguire podążać dalej, kontynuować

protetto da qc chroniony przez coś (proteggere chronić)

provenire (pres. ind. io provengo, tu provieni, lui/lei proviene, noi proveniamo, voi provenite, loro provengono, p.pass. provenuto, ausiliare essere) da [+luogo] pochodzić z jakiegoś miejsca

puramente casuale czysto przypadkowy

puro czysty

puzzare di qc śmierdzieć/cuchnąć czymś

Q

qualitativamente jakościowo

R

racchiudere (p.pass. racchiuso) qc in qc zawierać coś w czymś

raccontare qc a qn opowiadać coś komuś

raffigurare qn/qc przedstawiać kogoś/coś

rallentare spowalniać (*lento* powolny)

rapido gwałtowny

rapire (pres. ind. io rapisco, tu rapisci...) porywać

rappresentare przedstawiać

raro rzadki

ravvicinato bliski, widziany z bliska

recente niedawny

remoto odległy

rendere (p.pass. reso) qn/qc [+nome/aggettivo] uczynić kogoś/ coś jakimś/kimś/czymś

repentinamente nagle

replicare powtórzyć

restituire qc a qn zwrócić coś komuś

rettilineo w linii prostej

ricavare qc da qc uzyskiwać/ pozyskiwać coś z czegoś

ricchissimo di qc bardzo bogaty w coś

ricco (pl. m. ricchi, pl. f. ricche) di qc bogaty w coś

riconoscibile per qc rozpoznawalny dzięki czemuś

ridicolizzare ośmieszać

rifiutare odmawiać

rimanere (pres. ind. io rimango, tu rimani, lui/lei rimane, noi rimaniamo, voi rimanete, loro rimangono, p.pass. rimasto, pass. rem. io rimasi, tu rimanesti, lui rimase...) pozostać

rinomato renomowany

riordinare qc nella mente porządkować coś w głowie

riportare qc alla luce *idiom.* wydobyć coś na światło dzienne

riportare qn a qc zabierać kogoś z powrotem w jakieś miejsce

risalire (solitamente alla 3a pers. sing. e pl. risale, risalgono) a [+indicazione di tempo] sięgać w czasie, pochodzić z jakiegoś okresu/roku

riscoprire (pres. ind. io riscopro, tu riscopri..., p.pass. riscoperto) qc odkrywać coś ponownie

risuotere (p.pass. riscosso)

successo odnieść sukces

risolvere (p.pass. risolto) rozwiązać

rispetto a qc w stosunku do czegoś

riuscire (ausiliare essere) a fare qc dać radę/zdołać coś zrobić

S

sabaudo sabaudzki (odnoszący się do dynastii sabaudzkiej)

sardo sardyński

sbucare dal nulla *idiom.* wziąć się znikąd (**il buco** dziura)

scampare ocaleć

scapolo kawaler

scappare (ausiliare essere) uciekać

scegliere (pres. ind. io scelgo, tu scegli, lui sceglie, noi scegliamo, voi scegliete, loro scelgono, p.pass. scelto) wybierać

scoprire (pres. ind. io scopro, tu scopri..., p.pass. scoperto) odkrywać

scorso zeszły, ubiegły

scortese nieuprzejmy

sebbene [+ congiuntivo] pomimo że

secondo qn/qc wg. kogoś/czegoś

segreto tajny

seguire (pres. ind. io seguo, tu segui...) **le orme di qn** podążać czymś śladami

sensibilizzare uczulać (**sensibile** czuły)

sensoriale zmysłowy, sensoryczny

sentir (pres. ind. io sento, tu senti...) **parlare di qc** słyszeć o czymś

sentirsi parte integrante di qc czuć się nieodłączną/nierozdzielną częścią czegoś

seppellito pochowany, pogrzebany

sfgarsi wygadać się, wyrzucić coś z siebie

sia... che... zarówno... jak i...

significativo znaczący

sin dall'inizio od samego początku

sinuoso kręty

sito in qc umieszczony/ umiejscowiony w czymś

smarrito zagubiony

soprattutto głównie, przede wszystkim

sorprendente zaskakujący

sorseggiare popijać (**il sorso** łyk)

sostanzioso treściwy

sottolineare podkreślać

sottotitolato z napisami

spavaldo dzielny, nieustraszony

spiegare (pres. ind. tu spieghi, noi spieghiamo) wyjaśniać, tłumaczyć

splendido cudowny, wspaniały

spopolare «wymiać», odnosić wielki sukces

sposare qn poślubić kogoś

stabilirsi osiedlić się, zamieszkać

stagliarsi odcinać/zarysowywać się

sta per... oznacza coś

stentare a fare qc mieć problem ze zrobieniem czegoś, robić coś z trudnością

stilare una classifica sporządzić ranking

stranamente dziwnie

straordinario (pl. m. straordinari) niezwykle

strapotente niezwykle silny/mocny

strappare una risata a qn wywołać czyjś śmiech, zmusić kogoś do śmiechu (**strappare** wyrwać)

stratosferico «kosmiczny», bardzo wysoki

stringere (p.pass. stretto) ścisnąć

stuprare zgwałcić

sua maestà jego/jej wysokość

successivo kolejny, następny

succoso soczysty

sul mercato na rynku

sul web w sieci

superare prześcigać, przewyższać (**superiore** wyższy)

supposto domniemany (**supporre** domniemywać, przypuszczać)

sventolare al vento powiewać na wietrze

T

tagliarsi qc ściąć sobie coś (np. włosy, paznokcie)

tardo-imperiale późno-imperialny

tenere corsi di qc prowadzić kursy czegoś

terribile potworny, okropny, straszny

tingersi (pass. rem. lui/lei si tinse) qc di [+ colore] pofarbować sobie coś na jakiś kolor

tirare fuori wyciągać

tramite poprzez coś, za pośrednictwem czegoś

trasferire qn przenieść kogoś

triste smutny

tuonare grzmieć

tutelare qn da qc chronić kogoś przed czymś

U

ubicato umiejscowiony, położony

uguale a qc identyczny z czymś, taki sam jak coś

ulteriore jeszcze jeden, dalszy

ultimamente ostatnio

umano ludzki

una manciata di qc niewielka ilość (dosł. garść) czegoś

unico jedyny

unito a qc połączony z czymś

V

vale la pena (di) fare qc warto coś robić

vastissimo bardzo rozległy

vendere sprzedawać

venire a sapere di qc dowiedzieć się o czymś

ventenne dwudziestoletni

verificare sprawdzać, kontrolować

versare in qc znajdować się w jakimś stanie (pejoratywnie)

verso qc w stronę/w kierunku czegoś

visitabile możliwy do zwiedzania

vivido żywy (o kolorze)

votare głosować

